

Я. Б. Сторож, канд. техн. наук, В. В. Майстренко, канд. техн. наук,
С. Г. Полукарова, О. А. Кириченко (ДУ «ННДІПБОП»)

УДОСКОНАЛЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗУ МАТЕРІАЛІВ ПЕРЕВІРОК ПІДНАГЛЯДОВИХ ПІДПРИЄМСТВ

У статті запропоновано шляхи удосконалення технології обліку та аналізу показників наглядової діяльності за рахунок впровадження Єдиної інформаційної системи наглядової діяльності в сфері Держпраці. Розглянуті функціональні можливості підсистем та особливості впровадження ІС НД.

Ключові слова: *наглядова діяльність, матеріали перевірок, показники наглядової діяльності, база даних, інформаційна система.*

В статье предложены пути совершенствования технологии учета и анализа показателей надзорной деятельности за счет внедрения Единой информационной системы надзорной деятельности в сфере Гоструда. Рассмотрены функциональные возможности подсистем и особенности внедрения ИС НД

Ключевые слова: *надзорная деятельность, материалы проверок, показатели надзорной деятельности, база данных, информационная система.*

The article proposes ways to improve the technology of accounting and analysis of indicators of supervisory activities through the introduction of the Unified Information System of Supervisory Activities in the field of State Labour Service of Ukraine. The functional capabilities of the subsystems and the features of the implementation of the IS SA were examined.

Keywords: *supervisory activities, audit materials, indicators of supervisory activities, database, information system.*

Ефективність державного нагляду з охорони праці значною мірою залежить від інформаційно-аналітичного забезпечення наглядових органів в процесі їх діяльності.

Сучасні зміни в державній політиці в сфері праці, охорони праці, промислової безпеки визначили потребу реформування відповідного сектору органів державної виконавчої влади. Постановою Кабінету Міністрів від 10.09.2014 р. № 442 «Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади» було створено Державну службу України з питань праці (Держпраці).

Одним із напрямів успішного впровадження європейських підходів до реалізації контрольних-наглядових і управлінських функцій Держпраці є комплексна модернізація системи інформаційно-аналітичного забезпечення сфери її діяльності.

На сьогодні у Держпраці (в центральному апараті, територіальних управліннях, установах та підприємствах) функціонують інформаційні системи автоматизованої обробки даних наглядової діяльності та виробничого травматизму. Проте, ці системи вже не відповідають сучасному рівню інформаційних технологій, не мають інформаційної взаємодії, недостатньо повно використовують інтегровані бази даних тощо.

Задля реалізації сучасного рівня інформаційного забезпечення процесу вирішення нормативно-правових, методичних, організаційних, технічних, наукових питань в сфері праці та охорони праці на різних рівнях – галузевому, регіональному, державному, виробничому створюється Єдина інформаційна система наглядової діяльності в сфері Держпраці (ІС НД Держпраці).

ІС НД призначена для підвищення ефективності здійснення обліку та аналізу показників наглядової діяльності та матеріалів перевірок піднаглядових підприємств в процесі прийняття рішень з управлінської та наглядової діяльності в Держпраці України.

Об'єктом автоматизації є:

- формування розпорядчих документів Держпраці в процесі підготовки та здійснення заходів державного нагляду;
- формування баз даних піднаглядних підприємств та їх виробничих об'єктів;
- формування єдиної електронної бази даних результатів перевірок піднаглядних підприємств та іншої інформації про наглядову діяльність на рівні Державної служби України з питань праці;
- процес проведення обробки та аналізу результатів перевірок піднаглядних підприємств та іншої інформації про наглядову діяльність та формування на її основі звітних форм;
- планування та контроль виконання плану перевірок піднаглядних підприємств та їх виробничих об'єктів;
- підготовка інформаційних довідок та звітів як з питань наглядової діяльності, так і з питань стану безпеки праці на виробництвах країни;
- формування та внесення інформації з питань наглядової діяльності, так і з питань стану безпеки праці на виробництвах країни до інтегрованої автоматизованої системи державного нагляду (контролю) в обсязі та в у строки, визначені законодавством.

Підсистеми ІС НД будуть використовуватись державними інспекторами Держпраці, структурними підрозділами територіальних органів та центральним апаратом Держпраці.

Для організації роботи з ІС НД Держпраці Територіальні органи надають інформацію про користувачів системи – ПІБ, посаду, логін та пароль. Далі, кожен користувач проходить реєстрацію на сайті.

Щоб створити обліковий запис, користувач має заповнити такі обов'язкові поля: логін, пароль, ПІБ, посаду, e-mail, вибрати зі списку територіальний орган, вказати режим доступу та тип інспектора (ІД – інспекційна діяльність чи СП – служба праці).

Особливістю реєстрації в системі є обов'язкове проходження навчання користувача до моменту отримання дозволу на початок роботи в системі.

Після завершення реєстрації та перевірки адміністратором системи даних про отримання допуску до роботи в системі (проходження навчання та здачі тестів), на електронну адресу, вказану при реєстрації, надсилається інсталяційний пакет з програмою *eisid_install.exe*, що містить особисті налаштування користувача. Установка клієнтської частини проходить автоматично після запуску отриманого інсталяційного пакету з програмою. Під час першого запуску система визначає режим роботи для користувача.

У системі реалізовано такі режими доступу:

- «Інспектор» – наповнення бази даних супровідних документів.
- «Провідний спеціаліст» – наповнення бази даних підприємств, об'єктів та перевірок, ведення планування.
- «Спеціаліст» – читання даних.

Кожен режим доступу включає у себе можливість створення звітів, згідно свого рівня.

Користувач має можливість налаштувати інтерфейс (робочі вікна) за власним уподобанням, – відключити чи підключити вікно з необхідною підсистемою.

Для роботи користувача з рівнем доступу «Провідний спеціаліст» реалізовано функцію «Планування перевірок», яка призначена для ведення бази даних запланованих перевірок суб'єктів господарської діяльності (рис. 1).

До бази даних заносяться дані про дату початку та закінчення перевірки, назву Територіального органу, ПІБ інспектора, який проводить перевірку.

Підсистема «Підприємства» призначена для ведення бази даних суб'єктів господарської діяльності. На рис.2. представлено перелік даних, які заносяться для кожного суб'єкта господарської діяльності.

Для кожного суб'єкта господарської діяльності є пов'язані з ним об'єкти перевірки, дані про які заносяться у таблицю «Об'єкти». Підсистема «Об'єкти» призначена для ведення бази даних об'єктів суб'єктів господарської діяльності.

На рис. 3. представлено перелік даних, які заносяться для кожного суб'єкта господарської діяльності.

Після того як усі поля заповнено, необхідно натиснути кнопку «Зберегти». Після збереження запису, нові дані відправляються автоматично на сервер.

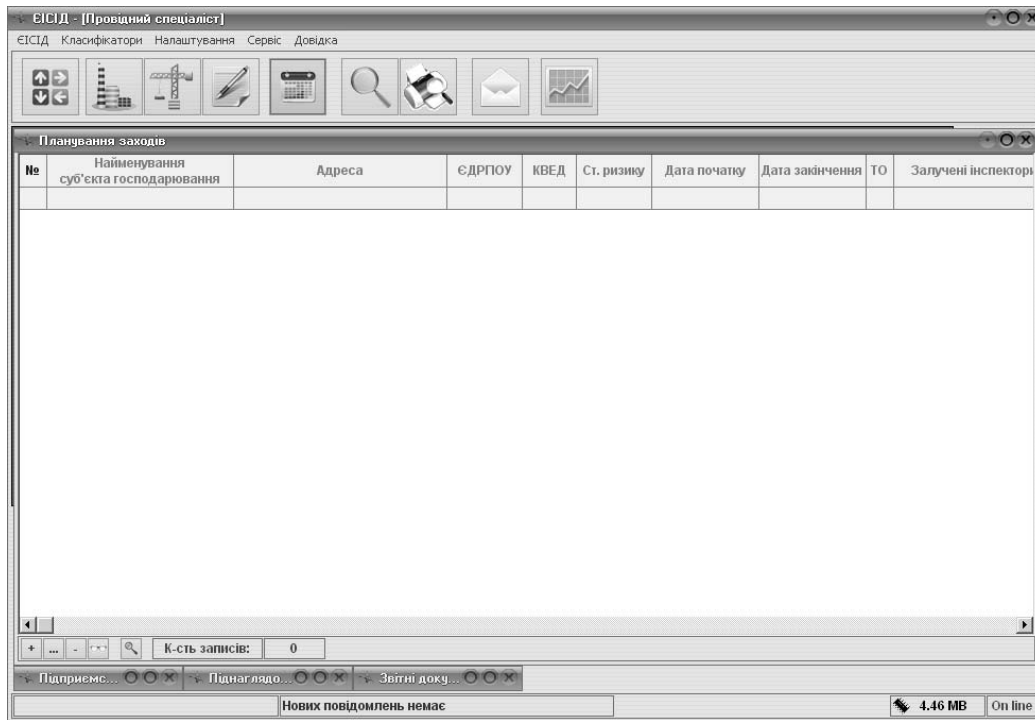

Рис. 1. Функція «Планування перевірок»

Рис. 2. Вікно для заповнення даних про підприємство

Новий об'єкт

Найменування^ _____

Вид нагляду _____ ... Інвентарний / реєстраційний номер^ _____

Об'єкт підлягає реєстрації

Об'єкт підвищеної небезпеки

Фактична адреса _____

Індекс _____ КОАТУУ^ 74 104 000 00 ...

Адреса^ Чернігівська обл., м. Ніжин, вул. Носівський шлях, 18

Поля, відмічені (*), обов'язкові для заповнення

Зберегти Відмінити

*Рис. 3. Вікно для заповнення даних. Обов'язкові поля відмічено *.*

Підсистема «Перевірки» призначена для роботи з документацією, що супроводжує перевірку суб'єкта, та для роботи зі звітами.

Головне вікно підсистеми – «Звітні документи» містить дерево проведених перевірок по вибраному підприємству із супроводжуючими документами.

Звітні документи

№	ЄДРПОУ	Найменування суб'єкта господарювання	Ст. ризику	КОАТ
1	32962944	ПАТ "УКРГЕОЛЕУДИ" ДОНЕЦЬКА ГЕОЛОГОРОЗВІДУВАЛЬНА ПАРТІЯ		14.101.01
2	36478938	ПП "Газ. Проект"	середній	01.247.51
3	36797275	ПП "БІ ПРО ІНЖИНІРІНГ"	середній	80.385.01
4	37142650	ТОВ "РОУКЕНЕРГОХОЛДИНГ"		32.116.01
5	2864704301	ФОП Шукало Наталія Олександрівна	незначний	32.204.11

Звітні документи

- [Д] планова 0037142650 ТОВ "РОУКЕНЕРГОХОЛДИНГ" з 19.05.2017 09:00 по 26.05.2017
 - 1 Повідомлення про проведення перевірки суб'єкта господарювання № від
 - 3 Направлення на проведення перевірки № юдб/зщл/21 від 10.05.2017
 - Інформаційна довідка
- [Д] планова 0037142650 ТОВ "РОУКЕНЕРГОХОЛДИНГ" з 14.03.2017 09:00 по 17.03.2017

К-сть записів: 5

К-сть записів: 0

Нових повідомлень немає 4.44 MB On line

Рис. 4. Головне вікно «Звітні документи»

Разом із перевіркою автоматично створюється Направлення на проведення перевірки та Повідомлення в залежності від предмету перевірки також автоматично створюється форма «Інформаційна довідка».

У процесі проведення перевірки в базу даних заносяться (за необхідності) супроводжуючі документи – повідомлення про проведення перевірки суб'єкта господарювання, повідомлення про проведення перевірки об'єкта, Направлення на проведення перевірки, Акт проведення перевірки, Припис, Розпорядження тощо.

Після збереження даних про результати перевірки інформація автоматично передається на сервер і стає доступною іншим користувачам відповідно до їх рівня доступу.

Підсистема «Звітність» передбачає розрахунок звітної форми у вигляді таблиці за результатами проведених перевірок. Перелік основних показників наглядової діяльності, які формуються за даними матеріалів перевірок наведено в таблиці 1.

Для інспекційної діяльності рядками таблиці є показники наглядової діяльності, колонками – види діяльності.

Для перевірок служби праці звіт матиме вигляд таблиці рядками якої є інформація про результати перевірок за дотриманням законодавства з питань праці.

У процесі функціонування системи формуються такі матеріали:

- розпорядчі документи Держпраці щодо підготовки та здійснення заходів державного нагляду відповідно до вимог Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності»;

- результати обробки та аналізу матеріалів перевірок піднаглядних підприємств та іншої інформації про наглядову діяльність (формування вибірок у розрізі видів нагляду та за територіальною ознакою, перехресних вибірок, результатів розрахунку абсолютних та відносних показників;

- план перевірок піднаглядних підприємств та їх виробничих об'єктів у розрізі підприємств, видів нагляду, за територіальною ознакою, інспекторів;

- інформаційні довідки та звіти з питань наглядової діяльності та з питань стану безпеки праці на виробництвах країни.

Проведення аналізу матеріалів, які занесені до бази даних системи ІС НД базується на таких принципах:

- можливість оперувати усією наявною в базі даних системи інформацією та формувати на її основі показники наглядової діяльності;

- проводити прямий та перехресний аналіз, в тому числі за вибраною групою показників;

- забезпечувати формування звітів із можливістю визначення необхідного часового проміжку і заданих типів або окремо взятого типу даних, які заносяться до системи;

- усі сформовані звіти у електронному вигляді мають можливість експорту у форматі файлів, придатні для подальшого редагування та аналізу із послідуною можливістю друку на паперові носії.

**Перелік показників наглядової діяльності,
які формуються за даними матеріалів перевірок**

Показник	Назва показника наглядової діяльності
P ₆	Проведено перевірок суб'єктів господарювання, усього:
P ₇	у тому числі позапланових:
P ₈	З них на вимогу правоохоронних органів
P ₉	Проведено перевірок суб'єктів господарювання інспектором самостійно
P ₁₀	Проведено перевірок виробничих об'єктів (обстежень) суб'єктів господарювання, усього:
P ₁₁	у тому числі позапланових:
P ₁₂	З них на вимогу правоохоронних органів
P ₁₃	Проведено перевірок виробничих об'єктів (обстежень) під час перевірок суб'єктів господарювання:
P ₁₄	у тому числі позапланових:
P ₁₅	З них на вимогу правоохоронних органів
P ₁₆	Проведено перевірок виконання суб'єктом господарювання приписів, розпоряджень щодо усунення порушень вимог законодавства
P ₁₇	Проведено перевірок об'єктів підвищеної небезпеки
P ₁₈	Проведено комплексних (спільних з іншими органами державного нагляду) перевірок
P ₁₉	Кількість перевірок, під час яких було виявлено порушення
P ₂₅	Виявлено порушень законодавчих та нормативно-правових актів з питань охорони праці та промислової безпеки
P ₂₆	Усунено за звітний період порушень нормативно-правових актів з питань охорони праці та промислової безпеки
P ₂₇	Кількість випадків призупинення (зупинення, обмеження) виробництва, робіт або надання послуг
P ₂₈	Кількість розпоряджень (приписів) про заборону виконання робіт або заборону (обмеження) виробництва
P ₂₉	Кількість посадових осіб, на яких направлено матеріали про порушення законодавства про охорону праці органам прокуратури (без урахування нещасних випадків)
P ₃₁	Кількість штрафів, накладених на працівників, усього
P ₃₂	з них на керівників підприємств
P ₃₃	Сума штрафів, накладених на працівників, тис. грн.
P ₃₄	з неї на керівників підприємств
P ₃₅	Кількість штрафів, стягнутих з працівників
P ₃₆	Сума штрафів, стягнутих з працівників, тис. грн.

Для освоєння програмного забезпечення Єдиної інформаційної системи наглядової діяльності в сфері Держпраці необхідно провести ряд заходів та здійснити наступні підготовчі роботи:

- інсталяція тестового екземпляру центральної бази даних;

- інсталяція програмного забезпечення ІС НД;
- перевірити працездатність програмного забезпечення ІС НД.

Організаційні питання впровадження програмного забезпечення Єдиної інформаційної системи наглядової діяльності в сфері Держпраці:

- узгодження та затвердження регламенту роботи автоматизованих робочих місць програмного забезпечення Єдиної інформаційної системи наглядової діяльності в сфері Держпраці;

- забезпечення захисту інформації програмного забезпечення Єдиної інформаційної системи наглядової діяльності в сфері Держпраці від несанкціонованого доступу за рахунок здійснення заходів щодо обмеження доступу до інформаційного ресурсу тільки належним чином авторизованим користувачам, попередження витоку інформації за межі системи технічним каналам зв'язку, захисту апаратно-програмних засобів від безпосереднього (фізичного) доступу сторонніх осіб.

Висновок

Робота по створенню ІС НД дозволить упорядкувати та автоматизувати процеси розповсюдження інформації про наглядову діяльність та підвищить рівень забезпечення інформаційних потреб державних установ і організацій у сферах, реалізація державної політики яких, належить до повноважень Держпраці .

Результати роботи будуть впроваджені при створенні сучасних інформаційних технологій для реалізації організаційних заходів та підвищення ефективності системи управління та поліпшення стану охорони праці.

Список літератури

1. Кружилко О. Є., Сторож Я. Б., Майстренко В. В. Оцінка ефективності інспекційної діяльності інспекторів Держпраці / О. Є. Кружилко, Я. Б. Сторож, В. В. Майстренко // Проблеми охорони праці : зб. наук. праць. – К. : ДУ «ННДІПБОП», 2016. – Вип. 31. – С. 76–81.

2. Майстренко В. В., Кружилко О. Є. Особливості створення інформаційно-аналітичної системи обліку та аналізу наглядової діяльності на основі матеріалів перевірок / В. В. Майстренко, О. Є. Кружилко // Проблеми охорони праці : зб. наук. праць. – К. : ДУ «ННДІПБОП», 2013. – Вип. 25. – С. 59–66.

3. Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності : Закон України від 05.04.2007 № 877-V [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/877-16>.

Дата подання статті до збірника – 12.05.2017

Рецензент – д-р техн. наук Кружилко О. Є.